

POSTFAȚĂ

Vera OSOIANU, director adjunct, BNRM

În istoria Bibliotecii Naționale este imprimată, ca nicăieri altundeva, istoria statului. Aici se reflectă toate etapele devenirii unei țări, unui neam, unei instituții, unui destin. Analizând toate hopurile peste care a trecut Biblioteca, îți dai seama de ce, până acum recent, directorul Bibliotecii Congresului era numit de Congres pe viață, cu contract open-end (fără termen limită). Evident, pentru ca nici o influență sau presiune de orice gen să nu poată afecta misiunea și dezvoltarea firească a Bibliotecii.

Biblioteca Națională a cunoscut ascensiunea și rătăcirile întregului parcurs istoric și n-a putut evita calvarul cărților la index, multiplicarea unor politici și experiențe străine, trecerea de la un model de clasificare la altul și apoi circuitul invers, centralizare și descentralizare etc., dar nici n-a întârziat prea mult, imediat după declararea Independenței, reșezarea activității pe principii adoptate, respectate și promovate la nivel internațional, acceptarea și promovarea standardelor profesionale internaționale etc. Majoritatea colectivului a fost în unison cu mișcarea de renaștere națională, cu podurile de flori și de cărți, cu reanimarea și punerea în circuit a valorilor culturii și civilizației universale și a valorilor culturii românești, a contribuit la organizarea activităților culturale și științifice în bibliotecile țării, care i-au adus, sau readus, acasă: Alexe Mateevici, Paul Goma, Vasile Coroban, Ion Pelivan și atâția alții, a cunoscut greutatea tirurilor de literatură în limba română, venite din România, a contribuit la crearea celor 22 de biblioteci de carte românească deschise la Chișinău și în raioanele țării cu ajutorul bibliotecilor județene din România, la organizarea atâtor evenimente, pe vremurile în care copiii învățau literele latine din Abecedare decupate din ziare, când procentul de literatură în limba română în bibliotecile țării abia dacă depășea pragul de 30% din fondul total de publicații, iar în colecțiile Bibliotecii Naționale nu ajungea nici la 10%.

Biblioteca Națională a cunoscut și fenomenul statului pe loc, când după „marele avânt” a fost nevoită să-și tempereze viteza, să ascundă mai departe de ochii lumii, pe rafturi „petele negre ale dictaturii roșii” și să mai răească întâlnirile transfluviale și înfrățirile în bază de cărți.

Toate aceste rătăciri și regăsiri, căderi și ascensiuni erau, și sunt, trecute prin sufl et și trăite cu aceeași intensitate la plural, dar și la singular și foarte personal. Cu toate realizările, eșecurile, greutățile și victoriile înregistrate, Biblioteca Națională este principala bibliotecă a țării, este biblioteca noastră și este biblioteca tuturor, toate câte s-au întâmplat sunt asumate și la toate am fost părtași, cum se zice, la bine și la rău.

Generația de bibliotecari a acestor 25 de ani a constituit, în mare parte, generația începutului schimbării, care odată pusă pe rol s-a transformat în ceva permanent. Bine spus „nimic mai constant decât schimbarea”. Începută după 1989, și mai ales în 1991 după declararea Independenței Republicii Moldova, schimbarea a fost cea care ne-a însoțit mersul înainte și nu contează dacă avea substrat politic sau tehnologic. După ani de schimbări și modernizare umbra trecutului încă planează masiv și încă rămân atâtea de făcut.

Dacă poate rezista și altor intemperii? Sigur că poate și poate renaște, și chiar prospera! Pentru că prin rafturile cu cărți și conținuturile deja în rețea curge istoria neamului și apele cunoașterii grămădite aici sunt mărturia și temelia țării cu trecutu-i atât de zbuciumat. Între acești pereți este adunată moștenirea și zestrea ce aparține urmașilor. Nici o mână nu se va ridica să scoată de aici nimic, cum nu au îndrăznit de mai multă vreme încoace.

Biblioteca este tot ce rămâne după ce s-a trecut totul. Pe parcursul anilor și mileniilor au dispărut continente, munți, mări și oceane, au dispărut țări și imperii, au căzut zei și cetăți, dar nu li s-a pierdut urmele și amintirea. Au ajuns la noi prin cărți și biblioteci. Aceasta este și Meridianul Zero al Sistemului Național de Biblioteci (1991-2016) menirea Bibliotecii Naționale – să păstreze și să ducă mai departe urmele trecerii neamului prin istorie.

Chiar în inima Chișinăului, acest monument va rămâne, mereu, această Cetate a Cunoașterii și Luminii, mărturie a existenței unui neam, simbolul conștiinței de neam și a relațiilor cu alte multe neamuri.

Strălucirea Bibliotecii va fi întotdeauna proporțională cu grija și înțelegerea decidenților, în diverse perioade de timp, dar puterea cunoștințelor adunate aici va fi mereu o armă puternică în calea uitării. Jorge Luis Borges, renumit romancier, poet, eseist, filozof, bibliotecar argentinian (fost director al Bibliotecii Naționale a Argentinei), unul dintre cei mai importanți scriitori ai secolului XX scria „Cartea este arma cea mai inofensivă, dar cu bătaia cea mai lungă dintre toate cele inventate de mintea omenească”. Biblioteca Națională este arma care poate apăra de uitare și ignoranță.

În ultimii ani s-a vehiculat tot mai frecvent ideea de bibliotecă națională ca instituție de elită pentru utilizatori de elită. Ideea promovată de echipa Bibliotecii Naționale este ideea unei instituții de elită destinată tuturor. Aceasta este abordarea corectă.

Biblioteca Națională, un mecanism atât de complicat, ca și oricare altă instituție, trebuie să fi e flexibilă și, respectiv, are nevoie de modernizări și schimbări. Aici totul trebuie să fi e flexibil, începând cu personalul și terminând cu spațiile și tehnologiile. Evident, reorganizări, reamplasări etc. au fost, și vor fi, dar nimic în detrimentul statutului de bibliotecă națională și nici a patrimoniul cultural scris, adunat cu atâta grijă, indiferent de locul unde este amplasat.

Acesta este angajamentul echipei BNRM, care posedă toate competențele necesare pentru a face față responsabilităților de onoare și a celor statutare.

La Mulți Ani și Per Aspera Ad Astra, Cetate a Cunoașterii și Luminii!